ZAMAN 17 EYLÜL 2005 CUMARTESİ SAYI: 145 ZAMAN'LA BİRLİKTE SATILIR www.zaman.com.tr/ailem

ailem

5, 6, 7. aylarda bebeklerin gelişimleri

BEBEĞİM OTURUYOR ARTIK!

autumn - winter '05/ '06

Claudia Contini

Hacı Mansur Sk. No: 76/6 Kat:1 Osmanbey / İSTANBUL
Tel:0. 212. 231 50 45 - 232 72 28 • Fax:0. 212. 231 50 46
www.abkatextile.com

İÇİNDEKİLER

ZAMAN ailem

17 EYLÜL 2005 CUMARTESİ SAYI: 145

Feza Gazetecilik A.Ş. Adına İmtiyaz Sahibi	Ali Akbulut
Genel Yayın Müdürü	Ekrem Dumanlı
Yayın Danışmanı	Hamdullah Öztürk
Yayın Editörleri	Serhat Şeftali Mustafa Aydın Şemsinur B. Özdemir
Katkıda Bulunanlar	Ali Demirel Ali Budak
Tasarım	Mehmet Şimşek
Kapak Fotoğrafı	Güliz Karaoğlan
Sorumlu Müdür ve Yayın Sahibi Temsilcisi	Yakup Akalın
Reklam Koordinatörü	Yakup Şimşek
Yayın Türü	Yaygın Süreli

Çobançeşme Mh. Kalender Sk. No: 21. 34196 Yenibosna-İstanbul Tel: 0212 639 34 50 (pbx) www.zaman.com.tr
Baskı: Feza Gazetecilik AŞ Tesisleri

http://www.zaman.com.tr/ailem
Öneri ve teklifleriniz için: ailem@zaman.com.tr

Hesabı kitabı iyi öğrenmeli

(+2) x (-2) = -4
Yukarıdaki işlemde artı ikiyi, eksi iki ile çarptığımızda sonuç eksi dört çıkar. Görünüşte çarptığımız değerler birbirinin aynı gibidir. Ama sonuç eksi çıkar. Aynı rakamları topladığımızda ise şu sonuca varırız:

2 + (-2) = 0

Sonuç sıfırdır. Yani yaptığınız iki birim silinip gitmiştir. Halbuki o iki birimi yapıncaya kadar ne emekler çekmiş, nelere katlanmıştınız?

***

Hayat da bir matematiktir. Matematik işlemleriyle yaşar, artıları eksilerle çarpar, toplarız; bazen böler, bazen de çıkarmalar yaparız. Ama çoğu zaman eksi sayıların sonucu eksi çıkarmasını hesaba katmayız. Elimizdeki artıları, eksilerimizin alıp götürdüğünü fark edemeyiz.

Bazı testlerde dört yanlış bir doğruyu götürür. Ama hayatta bir yanlışın onlarca doğruyu götürdüğünü bilmeyiz.

Bir banka kartı almak için uğraşır, uzunca bir form doldurur, forma A'dan Z'ye bilgilerinizi eksiksiz yazarsınız. Sonra kartın gelmesi için beklersiniz. Kartınızı bankamatiğe soktuğunuzda şifrenizi yazarsınız. Şifre yazmak kart almak için yaptığınız zahmetin belki otuzda biri değildir. Ama şifreyi üst üste üç kere yanlış yazarsanız, bankamatik kartınıza el koyar. Bütün emekleriniz yanlış yazılan bir tek rakam yüzünden ziyan olur.

Ahmet yazılıda sınav kağıdını verdiğinde sonuçtan emindir. Nitekim doğru cevabı verdiğini de imtihan sonunda teyit eder. Ama sınavdan zayıf alır. Hocasına itiraz eder, "Sonucum doğru!" diye. Hocası ona, "Evet sonucun doğru. Ama gittiğin yol yanlış. Bu sonuca doğru formül ve işlemlerle varman gerekir. Bu imtihanı amacı da bu doğru yolları biliyor musun, onu denetlemek." der. Hayatta da sadece doğruya ulaşmak yetmez. Doğru yollardan gitmek ve hatasız işlemleri sırayla uygulamak gerekir.

Şofben zehirlenmelerinde insanların neden iki adım ötedeki banyo kapısını açamadığı ya da neden seslenemediği düşünülür. Çünkü banyodaki oksijen miktarı yavaş yavaş azalır. Kişiye ağırlık çöker ve uykusu gelir. Bilinci kapanmaya başlar ve onu beyin ölümü izler. Yani kişi çoğu zaman zehirlendiğini anladığında hareket etmeye fırsat bile bulamaz. Bu durum bize doğrularımızın yanında küçük yanlışlarımızı hafife almamayı öğretmeli. İhmalin ne kadar büyük bir kayba yol açacağını göstermeli.

Doğrularımıza sahip çıkalım. Yanlışlarımızı da düzeltmeye azmedelim. Doğru bildiklerimizin içinde ayrık otları bitmesine izin vermeyelim. Gönül bağımızın bakımını da ihmal etmeyelim.

Serhat Şeftali | s.seftali@zaman.com.tr

KISA KISA

أَحَبَّ اللّٰهُ عَبْدًا سَمْحًا بَائِعًا وَمُشْتَرِيًا وَقَاضِيًا وَمُقْتَضِيًا

Ehabbellâhu abden semhan bâian ve müşteriyen ve kâdıyen ve muktedıyen

Allah, satarken ve satın alırken; borcunu öderken ve alırken müsâmahakâr davranan kulunu sever. (İmam Malik, el-Muvatta, 2/685)

Görevimiz ne durumda?

Allah (cc) Kur'an'da kendi isim ve sıfatlarının kainattaki tecelliyatını hakir görüp reddedenlere yakıcı bir ateş hazırladığını, onların o ateşin içinde devamlı kalacak ve kendilerini koruyan veya yardımcı olan kimse bulamayacaklarını bildiriyor. (Yunus Sûresi, 51-52-53) Bu meselenin günümüz Müslüman'ını ilgilendiren tarafı ise "keşke" ile ilgilidir:

"Yüzleri ateşte gâh bu yana, gâh öbür yana çevirileceği gün, 'Ah! Ah ne olurdu! Keşke Allah'a itaat etseydik, keşke Peygamber'e itaat etseydik! Ey ulu Rabb'imiz! Sözün doğrusu, biz önderlerimizin ve büyüklerimizin dediklerine uyduk; ama onlar bizi yoldan saptırdılar. Ey ulu Rabb'imiz! Onlara azabın katmerlisini ver, en dehşetli lânetle lânet et onlara!' derler." (Ahzab, 33/64-68)

Eğer sözümüzün ve tavırlarımızın kendilerini iyi yola sokacağı insanlar varsa, unutmayalım ki onlara karşı sorumluyuz ve bu insanlar Allah'ı tanıma nimetinden mahrum olarak ahirete göçerlerse onları yakacak olan ateş bizi de yakacak demektir. Bir gün kardeşinin oğlu Muhammed bin Sûkâ Hazretleri'ne bir sual sordu. Hazret ağlamaya başladı. Yeğeni, "Cevap vermeyecek misiniz?" deyince, o da, "Ey kardeşimin oğlu, sualin cevabından âciz olduğum için değil, bu konuyu bugüne kadar sana öğretmediğim için ağlıyorum." buyurdu.

TV, ömrümüzü yiyip bitirmesin

Televizyonun, hayatımızın önemli bir parçası haline geldiği bir gerçektir. Ülkemizde her 100 aileden 98'inin oturma odasında bir televizyon vardır. Yetişkinler, günlerinin en az 2-3 saatini televizyon karşısında geçiriyor. Bu oran gençler ve çocuklarda daha da artıyor. Bir çocuğun günde ortalama 3 saat TV izlediğini düşünürsek, bu yılda 1.100 saat eder. Bu zaman dilimi, insan ömrüne göre hesaplanacak olursa, 70 yaşına ulaşmış bir kimse, ömrünün 7-10 yılını televizyon başında geçiriyor demektir.

Sadece Sütten

رَبَّنَا لاَ تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ

Rabbenâ lâ tüziğ kulûbenâ ba&de iz hedeytenâ ve heb lenâ min ledünke rahmeten inneke ente'l-vehhâb

"Ey bizim kerîm Rabb'imiz, bize hidâyet verdikten sonra kalplerimizi saptırma ve katından bize bir rahmet bağışla. Şüphesiz bağışı bol olan (Vehhab) Sensin." (Âl-i İmrân Sûresi, 8. ayet)

Kisra, Efendimiz'in (sas) mektubunu parçalayınca ne oldu?

İran'ın kralı Kisra, Efendimiz'den (sas) gelen hidayete davet mektubunu okur okumaz parçalayıp atmıştı. Efendimiz (sas) de bu durumu sahâbîlerine haber vermiş ve "Benim mektubumu parçaladı, Allah (cc) da onun saltanatını paramparça edecek." buyurmuştu. Çok geçmeden kendi öz oğlu onu paramparça etti. Ve daha sonra da saltanatı parçalanarak Peygamberimiz'in (sas) sahâbîsinin (Sa'd İbn-i Ebî Vakkas) ayakları altında kaldı. O'na dil uzatanların âkıbeti hep Fars kralı gibi olmuştur. (Salih Suruç, Kâinatın Efendisi Peygamberimizin Hayatı, Cilt 2, s. 363)

İki göz vardır ki!

"İki göz vardır ki, cehennem ateşi onlara dokunmaz. Bunlardan birincisi Allah korkusundan, O'na saygıdan dolayı ağlayan göz, diğeri ise memleketine, iffetine, namusuna, dinine, diyanetine yapılacak saldırıları gözetlemek için Allah yolunda nöbet tutan gözdür." (Tirmizi, Fezailu'l-Cihad, 12) buyurarak iki göz sahibinden bahseder Allah Rasulü.

Önce kendimizi düzeltelim!

Hep başkalarını ıslaha çalışmak ve onları düşünmek iyi de bu arada kendi iç dünyamız ne âlemde? Kazançta mıyız, kayıpta mı? Aşağıya aldığımız âyetler ışığında kendimize yeniden bir çekidüzen vermemiz gerekmiyor mu?

"Gerçek şu ki, insanlar kendi iç dünyalarını değiştirmeden Allah onların durumunu değiştirmez." (Ra'd 11)

"Bu böyledir, çünkü Allah, bir topluma bahşettiği nimeti ve esenliği, o toplum kendi gidişini değiştirmedikçe asla değiştirmez; ve (bilin ki) Allah her şeyi işiten, her şeyi bilendir." (Enfal 53)

Reci’ hadisesi ve müşriklerin ihaneti

On kişilik bir Müslüman âlim grubunun müşrikler tarafından hile ile pusuya düşürülerek şehit edildikleri hadiseye Reci’ hadisesi denir. Hicrî 4/Milâdî 626 yılında gerçekleşen ve bütün Müslümanları kahreden bu olay şöyledir:

Medine civarında Adal ve Karra adlarında iki kabile vardı. Bu kabilelerin ileri gelenleri, Hz. Peygamber’e (sas) gelerek Müslüman olmak istediklerini, kendilerine Kur'an-ı Kerim'i ve İslâm dinini öğretecek muallim ve mürşidler göndermesini istediler. Asım b. Sâbit başkanlığında on kişi gönderildi. Bu on kişi, başlarına geleceklerden habersizdi. Sözü edilen heyet Mekke ile Usfan arasında Hüzeyl kabilesine ait “Reci” adı verilen yere ulaştıklarında, birdenbire, 100'ü okçu olmak üzere iki yüz kişilik bir çetenin hücumuna uğramışlar ve ne olduğunu anlayamadan kendilerini savunmak amacıyla bir dağa iltica etmişlerdi. Gerçekten de, mürşid ve muallim isteyenlerle Hüzeyl kabilesi yakalayacakları Müslümanları müşriklere para karşılığında satma konusunda anlaşmışlardı. Sahabilerin teslim olması istendi; ancak onlar kahramanca direndi.

Âsım (ra) durumun Hz. Peygamber’e (sas) malum olması için Allah Teâlâ'ya yalvardı. Çıkan çarpışmada, Âsım'ın da içinde bulunduğu 8 kişi şehit oldu. Olayı daha önceden haber alan Kureyş, Âsım'ın kafasını getirmeleri için bazı kişileri özel olarak görevlendirmişti. Fakat arıların şehidin cesedine üşüşmesi sebebiyle, Hz. Âsım'a düsündüklerini yapma imkânı bulamadılar. Bu arada Zeyd ve Hubeyb adlı sahabiler, “Teslim olursanız öldürmeyeceğiz” sözlerine inanarak teslim oldular.

Müşrikler, bu iki Müslüman teslim olur olmaz, bağlayarak Mekkelilere sattılar.

Mekke'nin önde gelenlerinden Safvan b. Umeyye tarafından satın alınan Zeyd’in, Kureyşlilerin katılımıyla meydanda öldürülmesine karar verildi. Mekke'nin ileri gelenlerinden Ebû Süfyan, Kureyşli müşriklerin huzurunda Zeyd'e, “Hayatının bağışlanması karşılığında Muhammed'in (sas) öldürülmesini ister miydin, söyle bakalım!” dediğinde Zeyd'in cevabı şu olmuştu: “Kesinlikle! O’nun ayağına bir diken batmasına bile razı olmam!” Zeyd'in bu cevabı karşısında Ebu Süfyan, “Muhammed (sas) kadar, arkadaşları tarafından sevilen başka biri yoktur.” demekten kendini alamadı. Zeyd, bu cevabından hemen sonra, Safvan’ın kölesi Kıstas tarafından acımasız bir biçimde şehit edildi.

Hubeyb’in iki rekat namazı

Hubeyb de (ra), idam edilmeden önce iki rekât namaz kılmak üzere izin istedi ve namazını kıldı. Hubeyb'in idamdan önce kıldığı iki rekât namaz, o zamandan sonra idam edilecek olan Müslümanların kıldıkları bir namaz halini aldı.

Müminlerin af ve mağfiretine vesile olan kıymetli gecelerden Berat Kandili'ni nasıl ihya edelim ki sevabımız çok, beratımız mübarek olsun?

■ **MUSTAFA AYDIN**

BERAT KANDİLİ'Nİ nasıl ihya edelim?

İlâhi rahmetin coştuğu, manevî huzur ve sükunun kalplere doğduğu, coşkun rahmet dalgalarının başladığı mübârek üç ayların ikincisi olan Şaban ayı içerisinde bulunan Berat Gecesi her Müslüman için önemli bir zaman dilimidir. Hz. Peygamber (sas) Şaban ayına ve özellikle bu ayın on beşinci gecesine ayrı bir önem vererek onu ihyâ etmiştir. (Tirmizî, Savm, 39) Berat, Arapçadaki "berae-beraet" kelimesinin Türkçeleşmiş halidir. Beraet, "iki şey arasında ilişki olmaması", "kişinin bir yükümlülükten kurtulması" veya "yükümlülüğünün bulunmaması" anlamına gelir. Allah'ın (cc) affı ve bağışlaması ile Müslümanların günahlarından temizlenmesi ümidiyle bu geceye Berat Gecesi denilmiştir. Bu gecenin diğer gecelerden daha fazla ibadet ile geçirilmesinin sebebi şu hadis-i şeriftir: "Şaban ayının yarı gecesi (on beşinci gece) oldu mu, onu ibadet ve taatla geçirin. Gündüzünde oruç tutun. Zira Allahü Teâlâ o gecenin gurûb vakti (güneşin batmasıyla) dünya semasına rahmetle tecelli eder ve fecir doğana kadar, 'Yok mu bana istiğfar eden (af isteyen), onu mağfiret (af) edeyim. Yok mu benden rızık isteyen, ona rızık vereyim. Yok mu bir musibete uğrayan (hasta olan), ona âfiyet bahşedeyim. Yok mu şöyle, yok mu böyle!' der." buyurmuştur. (İbn Mâce, "İkame", 191) Peygamberimiz, Efendimiz (sas) başka bir hadîs-i şerifinde şöyle buyuruyor: "Allah (cc), Şaban ayının yarı gecesinde dünya semasına lütufla tecelli edip, 'Kelp' kabilesinin koyun sürüsündeki kıllardan daha çok kimselerin günahlarını mağfiret eder (bağışlar)." (Tirmizî, "Savm", 39; İbn Mâce, "İkame", 191) Bir diğer hadîs-i şerifte de Hz. Muhammed (sas) şöyle buyurmuştur: "Allah (cc), Şaban ayının yarısında kullarının hallerini gözden geçirir, müşrik ve kindar olanlardan başka herkesin günahlarını affeder." (Tac, II/93)

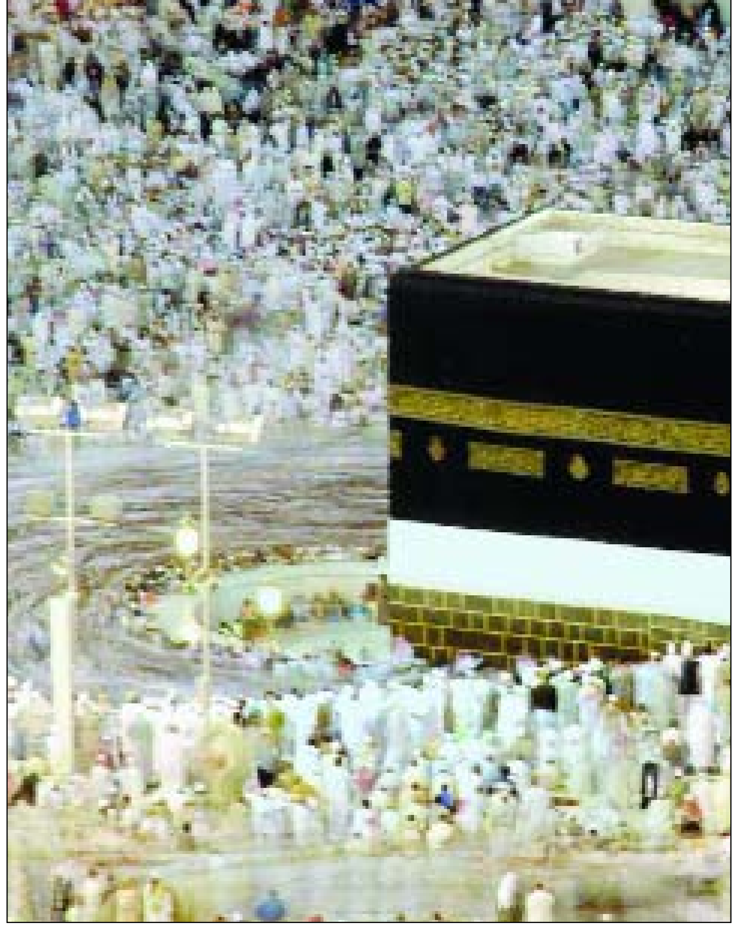
Gecesini ibadetle gündüzünü oruçla

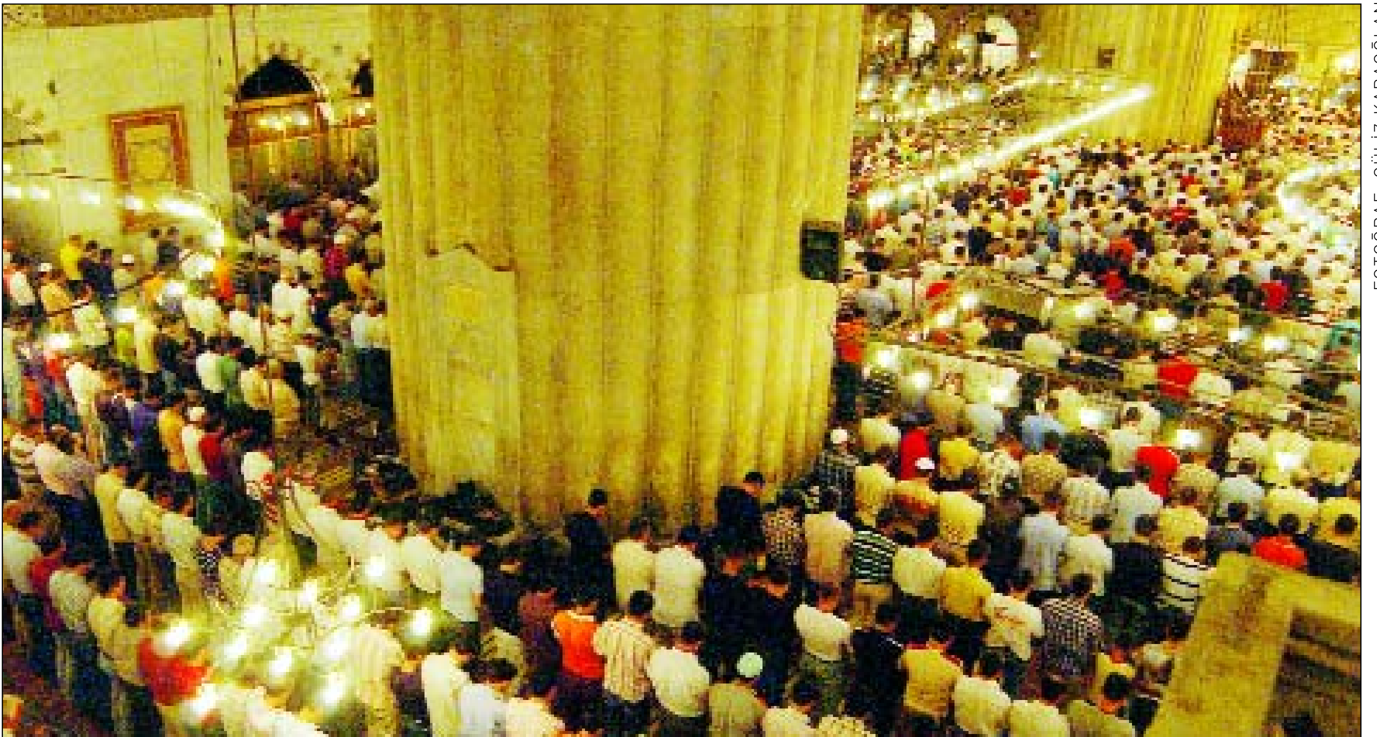
Şaban ayını ve özellikle on beşinci gecesi olan Berat Gecesi'ni namaz kılarak, bol bol dua ederek, işlenen günahlar için tövbe edip halis bir şekilde, gözyaşlarıyla affedilmeyi dileyerek, kırgınlıkları unutup eş, dost, akrabaya sevgiyle, şefkatle sarılarak, ihmal edilen düşkünlere yardım elini merhametle uzatarak geçiren Müslümanlar bol bol rahmete, mağfirete kavuşacaklar.

Kararmaya yüz tutmuş kalpler, perdelenmiş gözler, vicdanlar, solmaya başlamış gönüller İlâhî lütuflarla kendine gelecek, hissedilen güzel duyguların coşkusuyla boşalan sevinç gözyaşları içinde alınlar peş peşe secdelere, ruhlar semaya varacak. Kaynakların belirttiğine göre Berat Gecesi'ne mahsus özel bir namaz yoktur. Gazâlî'nin rivayet ettiği yüz rek'at namazın sonradan âdet haline geldiği kaydedilmektedir. (İslâm Ansiklopedisi V, 475)

Kıble bu gece Kâbe'ye çevrildi

Kıblenin Mescid-i Aksâ'dan Mekke'deki Kâbe istikametine çevrilmesinin hicretin ikinci yılında, Berat Gecesi'nde vuku bulduğunu kabul eden âlimlerin olması bu geceye ayrı bir önem kazandırmaktadır. Kur'ân-ı Kerîm'in buyurduğu, "Apaçık olan Kitab'a and olsun ki, biz O'nu (Kur'an'ı) mübarek bir gecede indirdik." (ed-Duhân, 2, 3) Bu âyette geçen 'mübarek gece'den maksadın Kadir Gecesi veya Berat Gecesi olduğu hakkında müfessirler ihtilâf etmişlerdir. Bir kısmı "Kadir Gecesi" şeklinde, bir kısmı da "Berat Gecesi" olarak tefsir etmiş ve bu gecede Kur'ân-ı Kerîm'in tamamının "levh-î mahfûz" (Allah'ın takdirinin, olmuş ve olacak şeylerin yazılı olduğu levha)dan dünya semasına indiği, Kadir Gecesi'nde de âyetlerin peyderpey yeryüzüne, Hz. Muhammed'e inmeye başladığı şeklinde yorumlamıştır. (Elmalılı M. Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, VII, 67-69)

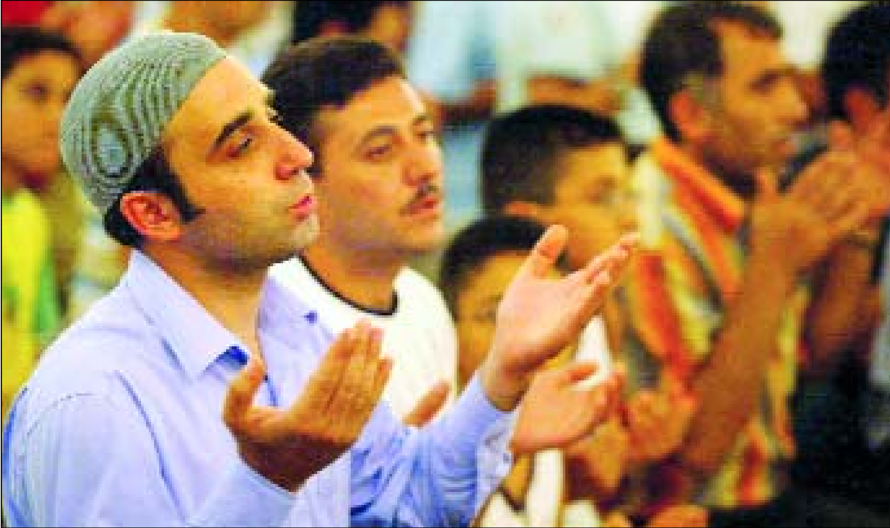

FOTOĞRAF: GÜLİZ KARAOĞLAN

Berat Gecesi'nde TV'lerin fişini çekelim!

Dua edip affımızı istemeli, anne ve babamızın hayır dualarını almaya, akraba ve dostlarımızın gönüllerini kazanmaya çalışmalıyız.

Berat Gecesi'ni büyük nîmet ve fırsat bilmek gerekiyor. Çünkü zamanı kesinlikle bilinen bir gecedir. Kadir Gecesi, çok büyük bir gecedir; ancak onu "yakalamak" gibi ayrıca bir gayret gerekmektedir. Berat ise beraberinde getirdiği akıl almayacak kurtuluş fırsatlarıyla "seccademizin kıvrımlarında" bizi beklemektedir. Mahşer günü pişman olmamak için, TV'lerin fişini çekip çok ibâdet yapmak gerekiyor. Berat Gecesi'nde çok duâ etmeli, âlem-i İslam'ın felahı, hayırlı rızık ve evlat istenmeli, kötü sondan, îmânsız ölmekten Allahü Teâlâ'ya sığınmalıdır. Cehennem ateşinden kurtuluş beratı bu gecede samimi olarak edeceğimiz dualarla verilecektir. Cenab-ı Hakk'tan bereket, mağfiret, aklıselim, kalb-i selim ve sıhhat-i beden istenmelidir. Rahmet kapısı her an açık olan Berat gibi mübarek geceler, Müslümanların Allah'a yöneldikleri, ibadetlerle meşgul oldukları, hayır ve hasenat yaptıkları; günahlarının bağışlanmasını Yüce Allah'tan istedikleri bereketli ve feyizli zamanlardır.

FOTOĞRAF: TURGUT ENGİN

Rabb'imizin her zaman affı boldur

Yüce Rabb'imizin affı ve bağışı çoktur. Kullarından O'na yönelip af ve mağfiret dileyenlerin dualarını kabul eder. Öyle ise bu gibi mübarek geceleri fırsat bilip tövbe ve istiğfar etmeliyiz. Böyle feyizli ve bereketli gecelerde bir taraftan Yüce Rabb'imize dua edip affımızı istemeli, diğer taraftan da anne ve babamızın hayır dualarını almaya, akraba, komşu ve arkadaşlarımızın gönüllerini kazanmaya ve aramızdaki insanî ilişkileri daha da güçlendirmeye çalışmalıyız. Ayrıca, aramızda dargınlık bulunan kardeşlerimizle, bu mübarek gecenin aydınlığında barışalım, düşünce ve meşrep farklılığı gözetmeden onlarla kucaklaşalım ve kırılan gönülleri onarmaya gayret edelim. Hiç şüphe yok ki bu gayretler, Allah'ın rızasına ermemize vesile olacağı gibi, birlik ve beraberliğin pekişmesine de önemli katkılar sağlayacaktır. Şifa, rızık ve mağfiret isteyen yok mu?

Efendimiz, ibadetle ihya etmiştir

Hz. Aişe (ra) validemizin rivayetine göre, Peygamber Efendimiz, Berat Gecesi'ni ibadetle geçirmiş ve kıldığı namazın secdesinde şöyle dua etmiştir: "Allah'ım! Azabından affına, gazabından rızana sığınıyorum. Ya Rabbi! Senden yine Sana sığınıyorum. Sen yücelerden yücesin, Seni layık olduğun şekilde medh-ü sena edemiyorum. Sana layık bir şükürle şükredemiyorum. Sen ancak kendini övdüğün gibisin." (İbni Mace, C. 1, s. 444)

Her Lokması Sağlık

LOKMA BAKLİYAT

MERBAK GIDA A.Ş.

* OSMANCIK PİRİNÇ * BALDO PİRİNÇ * CAMOLİNE PİRİNÇ

* NOHUT * YEŞİL MERCİMEK * FASULYE * PATLAK MISIR (POP-CORN)

Organize Sanayi Bölgesi Merzifon / AMASYA
Tel: (0358) 514 92 58 Fax : (0358) 514 92 59

Bir kul olarak bizim için en büyük nimet, Rabb'imize karşı kulluk vazifemizi yerine getirebilme gayretimizdir.

■ ALİ DEMİREL

KULLUK ŞUURUNA EREBİLMEK

Aşkın, ızdırabın, çilenin, heyecanın ve samimiyetin nadide rehberidir Mevlânâ Celaleddin Rûmi Hazretleri. O, sağ elini Hakk'a uzatarak kulluğun zirvelerine doğru kanatlanmış, sol elini ise halka uzatarak orada tadıp doyduğu engin ruhânî zevkleri onlarla paylaşmıştır. Mevlânâ bir ömür boyu kulluk düşüncesine kilitlenip kulluğun insana bahşedilmiş en büyük paye olduğunu haykırmıştır. O, sadece Allah'a kulluk yapmış ve gönlünü O'nun marifetiyle coşturmuş ve iliklerine kadar işleyen bir kulluk şuuruyla hep ilâhî azameti anlatmıştır.

Evet, kulluk bizim için en önemli payedir. Biz bu hakikati, günde en az kırk defa namazlarda okumuş olduğumuz Fatiha Sûresi'ndeki "Ancak sana kulluk ederiz ve yalnız senden yardım dileriz." (Fatiha, 1/5) ayetiyle ilan ediyoruz. Rabb'imiz, her varlığın dili ile kendisini bize anlatıyor. Her varlığın çehresi ile kendisini bize gösteriyor ve her varlığın hareketi ile her hareketin arkasında olduğunu vicdanlarımıza duyuruyor. Gerçi biz belki de çoğu defa körlük ve hissizlik yaparak bunları duyamıyoruz.

Mevlânâ, kulluğu şu altın dizelerle ifade etmiştir:

"Kul oldum, kul oldum, kul oldum!
Ben Sana hizmette iki büklüm oldum.
Kullar âzad olunca şâd (mutlu, memnun) olur;
Ben Sana kul olduğumdan dolayı şâd oldum."

Kulluk bizim için bir ihtiyaç, hatta bir zaruret, Allah'ın bizim üzerimizde bir hakkıdır. Efendimiz (sas) şöyle buyurur: "Ya Muaz, Allah'ın kulları üzerinde olan hakkının, kulların da Allah üzerindeki hakkının ne olduğunu biliyor musun?" sorusuna, Hz. Muaz: "Allah ve Peygamber'i daha iyi bilir." diye cevap verir. (Allah Rasulü'nün muhataplarına bu türlü hitabı çok olmuştur. Çünkü O, bu ve benzeri sorular ile muhatabını, söyleyeceklerini zihnen ve fikren dinlemeye hazır hale getirir, onlara ilk tembihini yapardı.) Bunun üzerine Efendimiz (sas): "Allah'ın kullar üzerindeki hakkı Allah'a eş, ortak koşmadan O'na kulluk etmeleridir. Kulların Allah üzerindeki hakkına gelince, onlara azap etmemesidir." buyurur.

Gerçi kul saygısızlık edip "Allah üzerinde hakkım var." diyemez. Çünkü kimsenin Allah üzerinde hakkı yoktur.

Ama Cenab-ı Hak o kadar lütufkardır ki, adeta "Benim size vereceğim şeylere hakkınız nazarı ile bakabilirsiniz. Yani Ben size hayat, sıhhat, mal-mülk verdim. Buna karşılık Bana eş, ortak koşmadan kulluk yaparsanız, yine sizin iktidarınız dışında ve ulaşmanız mümkün olmayan cenneti, o cennet içerisinde cemalimi perde perde açıp sizin önünüze sererim ve siz şimdiden bunlara hakkınız nazarı ile bakabilirsiniz." diyor.

FOTOĞRAF: ALİ ÜNAL

Allah'a kullukla gönlü coşan bir insan ruhen doygunluğa erişir. Allah'ın razı olacağı bir kulluk performansına yükseldiği müddetçe de o, iç dünyasında en derin mutluluk ve tarifi imkansız hazlar yaşar. Böyle bir insan, almış olduğu manevi lezzetler sayesinde günlük hayatında önünü kesen her türlü zorluklar karşısında sarsılmadan durabilir. Çünkü o, eşya ve hadiselerin tek yaratıcısı Yüce Allah'a dayanmış ve O'na güvenmiştir. Bu güven elbette ki onu yalnız bırakmayacaktır. Bir kul olarak bizim için en büyük nimet, Rabb'imize karşı kulluk vazifemizi yerine getirebilme gayretimizdir.

"Bulduğumu Sen'de buldum,
Bâtıl şeylerden kurtuldum;
Gelip kapında kul oldum;
Rabb'im Sana döndüm yüzüm!

Dünyalar Sen'inle cennet,
Nimet Sen'den kime minnet?
Gel kuluna merhamet et!
Rabb'im Sana döndüm yüzüm!"

mısralarında ifade edildiği gibi her an O'na yönelmek, O'nun rahmetinin enginliğini iliklerimize kadar duymak, O'ndan gayrı hiçbir şeye gönül vermemek çok büyük bir ayrıcalıktır. Rabb'im, bu ayrıcalığı her an içimize duyursun.

Büyüklerimiz, kulluk düşüncesine kilitlenip kulluğun insana bahşedilmiş en büyük paye olduğunu haykırmıştır. Onlar, sadece Allah'a kulluk yapmış ve gönlünü O'nun marifetiyle coşturmuş ve hep ilâhî azameti anlatmışlardır.

Kur'an, gıybeti "kardeşinin etini yemek" olarak tanımlıyor. Ateşin odunu yediği gibi gıybet de sevaplarımızı alıp götürüyor.

■ TÛBA İLKNUR AYDIN

Kardeşimizin etini yemeyelim!

İnsan olarak sahip olduğumuz kötü huylardan biri de "gıybet"tir. "Dedikodu, koğuculuk, laf taşımak, arkadan birini çekiştirmek", "gıybet"in Türkçedeki karşılığını oluşturmaktadır.

Bir kişinin işittiği zaman hoşlanmayacağı şeyleri arkasından söylemeye gıybet denir. Bu Kur'an'ımızın yasakladığı çok büyük ve haram bir davranış olup ahlâk dışı bir harekettir. Dedikodu, başkalarında kusur arama alışkanlığının, sürekli memnuniyetsizliğin, can sıkıntısının, hiçbir işi başaramamış olmanın sonucudur. Bazıları kendi kusurlarını görüp düzeltecekleri yerde, başkalarının eksiklerini araştırıp etrafa yaymaya çalışırlar. "Yapma, konuşma günahtır!" dendiğinde de "Yalan değil ki, ben bunu onun yüzüne de söylerim!" derler. Zaten doğru olan bir şeyi o kişinin haberi olmadan arkasından konuşmaya gıybet denir. Eğer söylenen şey yalan olsaydı, ona gıybet değil, iftira denirdi.

Gıybet, Kur'ân-ı Kerim'de kesin olarak yasaklanmıştır: "Bir kısmınız diğer bir kısmınızı çekiştirmesin. Hiç sizden biriniz ölü kardeşinizin etini yemek ister mi? Bundan tiksinirsiniz değil mi?" *(Hucurât/12)*

Hz. Peygamber'den (sas) rivayet edilen birçok hadis-i şeriflerde de dedikodunun kesin bir şekilde çirkinliği vurgulanmakta ve yasaklanmaktadır:

"Gıybet, zinadan daha kötüdür. Çünkü bir adam zina eder, Allah'a tövbe eder ve Allah onun tövbesini kabul eder. Ama dedikodu eden kimse, ancak gıybetini yaptığı kimsenin affıyla mağfirete uğrar." *(el-Münziri, a.g.e. V, 155)*

Dedikodu eden kimse, ancak gıybetini yaptığı kimsenin affıyla mağfirete uğrar." *(el-Münziri, c. V, s: 155)*

Gıybet "kul hakkı" sınıfında

Bediüzzaman, Mektubat adlı eserinde bu ayetleri şöyle tefsir ediyor: (22. Mektub'un sonu)

1. Soru edatı olan ilk harf diyor ki: Acaba, soru sorma ve cevap verme yeri olan aklınız yok mu ki, bu kadar çirkin bir şeyi anlamıyor?
2. "Hoşlanır mı?" kelimesi diyor ki: Acaba, sevme ve nefret etme yeri olan kalbiniz bozulmuş mu ki, en nefret edilen bir işi seviyor?
3. "Sizden biri" ifadesi diyor ki: İctimai ve medeni hayatınız ne hale gelmiş ki, hayatınızı zehirleyen böyle bir işi kabul ediyor?
4. "Yemekten hoşlanır mı?" ifadesi diyor ki: İnsanlığınıza ne olmuş ki, arkadaşınızı canavarcasına dişinizle parçalamaya çalışıyorsunuz?
5. "Ölmüş kardeşinin etini" ifadesi diyor ki: Kendi hemcinsinize acımanız yok mu ki, birçok yönden kardeşiniz olan mazlum bir insanın manevi kişiliğini insafsızca dişliyorsunuz? Ve hiç aklınız yok mu ki, kendi âzânızı kendi dişinizle deli gibi ısırıyorsunuz? Vicdanınız nerede? Yaratılışınız bozulmuş mu ki, en muhterem bir halde iken, ölü bir kardeşinizin etini yemek gibi en çirkin bir işi yapıyorsunuz?

Her açından kötü bir davranış

Gıybet, akıl açısından, kalb yönünden, insanlık olarak, vicdanen, yaratılış gayesi açısından kötü ve çirkin bir fiildir. Bu anlamıyla gıybet etmek; düşmanlığı, kıskançlığı ve inatçılığı bir meslek olarak seçen insanların kullandıkları bayağı bir silahtır. Şeref ve onur sahibi bir insan böyle bir şeye tenezzül edip kullanmaz. Gıybet etmek, mükerrem bir varlık olan insanlığa karşı bir günahtır. İnsanın şerefini ayaklar altına alan bir suçtur, sırttan hançerleme gibi kalleşçe bir tavırdır. Bundan dolayı iman nimetini kalbinde taşıyan bir insanın böyle bir hataya bile isteye düşmesi tahayyül edilemez.

Gıybetin caiz olabileceği yerler

1. Kötü bir adamın yaptıklarını o işi halledebilecek ve yetkili durumdaki birisine şikâyet etmek.
2. Eğer bir insan ticaret yapacağı veya evlilik bağı kuracağı birisi hakkında biriyle istişare ederse, o kişi gerçeği söylemediği takdirde önemli bir kötülüğün veya zararın meydana geleceğinden korkulursa, o zaman başka zaman gıybet diyebileceğimiz konuşma yapılabilir.
3. Bedensel özürlü birisini tarif etmek için.
4. Büyük günahları (içki, kumar, fuhuş, şirk) utanmadan açıkça işleyen adam hakkında konuşmak.

Bunlar gıybet sayılmaz. Çünkü burada iyi niyetle, hak olan bir mesele dile getirilmektedir.

TALİMATLARI UYGULA,

Büyük Selçuklu Sultanlığı döneminde İran'ın ufak bir şehrinde tek oğlu olan dul bir kadın yaşıyormuş. Dünya hayatının sonuna gelmiş olduğunu hissedince oğlunu çağırmış ve ona şöyle demiş: "Çok güçlük içinde yaşadık, çünkü fakiriz; ama sana büyük bir zenginlik emanet ediyorum. Onu bana güçlü bir büyücü hediye etmişti. İçinde muazzam bir defineye ulaşmak için gereken bütün işaretler mevcut. Benim bunu okuyacak ne takatim var, ne de zamanım. Şimdi onu sana emanet ediyorum.

Talimatları uygula, çok zengin olacaksın."

Annesini kaybetmenin verdiği derin üzüntü geçtikten sonra oğul, o eski ve değerli büyük kitabı okumak üzere almış. Kitabın baş kısmında şöyle yazıyormuş: "Hazineye ulaşmak için sayfa atlamadan okuyunuz. Eğer hemen netice kısmına atlarsanız, kitap bir sihirle kendiliğinden yok olacak ve hazineye erişemeyeceksiniz."

Bundan sonra ise uzak bir ülkede birikmiş olan zenginliğin miktarından bahsediliyor, ayrıca bu hazinenin bir mağarada çok iyi korunmakta olduğu da yazılıyormuş. İlk sayfalardaki Farsça metin bir yerde kesilmiş ve bundan sonrası Arapça devam ediyormuş. Kendisini şimdiden zengin olarak görmekte olan genç, başkaları da bu sırrı öğrenip, üstelik kendisine yanlış bilgi vererek hazineye sahip olmasınlar diye metni tercüme ettirmeye teşebbüs etmemiş. Onun yerine büyük bir ihtirasla Arapça öğrenmeye başlamış.

Sonunda metni mükemmel şekilde okuyacak hale gelmiş. Fakat bir noktadan sonra kitap Çince devam ediyormuş. Sonra da başka lisanlar geliyormuş. Genç adam azimle ve sabırla bunların hepsini çalışmış. Bu

ÇOK ZENGİN OLACAKSIN

arada yaşamak için gereken parayı da bu öğrendiği lisanlardan temin etmeyi başarmış ve bir süre sonra da başkentin en iyi tercümanlarından biri olarak tanınmış. Böylece bir zaman sonra hayatı toparlanmaya başlamış. Birçok lisanda yazılmış bir dolu sayfadan sonra kitapta bu hazinenin nasıl idare edilmesi gerektiğine dair talimatlar varmış. Buraya geldikten sonra genç adam istekli bir şekilde iktisat ve ticaret öğrenmiş; ayrıca hazineyi bir kere ele geçirdikten sonra aldatılmalara maruz kalmamak için kıymetli metallerin ve mücevherlerin, menkul eşyalarının ve gayrimenkullerin değerlerini de belirlemeyi öğrenmiş.

Bu arada daha iyi bir hayat sürdürebilmek için de, öğrendiklerini uyguluyormuş. Hatta onun çok lisan bilen ve maliyeden iyi anlayan biri olarak şöhreti saraya, hatta sultana kadar ulaşmış. Ona önceleri bazı küçük vazifeler tevdi eden sultan, sonunda onu krallığın genel valisi olarak tayin etmiş.

Birçok önsözden sonra kitap sonuna doğru gereken daha teknik konulara giriyor ve büyük kapı nasıl inşa edilir, vinç nasıl yapılır, mağaraya erişmek için bocurgat nasıl kurulur, büyük taş kapılar açılırken, büyük taş kütleler nasıl çıkartılır, yol yapımında yolları düzlemek için dolambaçlı yerler nasıl doldurulur ve buna benzer konuları anlatıyormuş. Bu sırrını asla hiç kimseyle paylaşmayı düşünmeyen ve dolayısıyla hiç kimseden yardım almayan o dul kadının oğlu, böylece bilge ve sayılan bir kişi olmuş. Daha sonra mühendislik ve şehir planlamacılığı çalışmış. Nihayet kültürü çok takdir eden sultan, onu vekili ve sarayın mimarı atamış ve derken sonunda vezirliğe yükseltmiş.

Gerçekten tüm krallıkta onun kadar ilme yatkın, bizim hazine kitabını okuyacak kadar kabiliyetli bir kişi yokmuş.

Artık son sayfaya gelmiş ve hatta bu son sayfayı okuyacağı aynı gün, şahın kızı ile evlenecekmiş.

En son yaprağı çevirip şu son cümleyi okumuş:

"Bilmek en büyük hazinedir."

İLLÜSTRASYON: ABDÜLKERİM KESKİN

5, 6, 7. aylarda bebeklerin gelişimleri

Bebeğim oturuyor artık!

HAZIRLAYAN:
DR. ŞULE ASRİ

FOTOĞRAFLAR:
GÜLİZ KARAOĞLAN

Hayatınızın belki de en güzel deneyimini yaşıyorsunuz. Çocuğunuz artık ömründen birkaç ayı geride bıraktı. Her ay sizi şaşkına çevirecek değişiklikleri yavaş yavaş görmeye başlıyorsunuz.

5. AY SALLAN YUVARLAN BEBEK

Beş ay sonunda bebeğiniz doğum kilosunun yaklaşık iki katına ulaşmıştır. Gelişimi normal devam eden bebekler bu ay bittiğinde bir ayağını göbeğine kadar kaldırabilir.

Bebeğiniz muhtemelen artık yüzükoyun durumdayken sırtüstü dönebiliyordur. Bu dönemde sakın onu yüksek yerlerde tek başına bırakmayın, düşüp kendine zarar verebilir.

Bir elindeki nesneyi diğerine geçirebilir veya iki eliyle kavrayabilir. Her şeyi ağzına götürüp çiğnemeye çalışır. Bazı bebekler bu dönemde el parmakları gibi ayak parmaklarını da emerler.

Düşen bir nesneyi gözleri ile arar, fakat bir nesneyi sakladığınızı görse bile isterse onu bulabileceğini düşünemez.

Artık dudaklarını büzer, tükürür, agu'lar yapar ve dilini çıkartır. Sanki soru sorarmış gibi, çıkardığı seslerin son hecesinde sesini yükseltir. Basit heceleri çıkartabilir. Hatta "da-da" gibi iki heceli kelimeler kurar.

Bebeğinizi yüzükoyun yatırıp göğsünü bir yastıkla destekleyin ve biraz uzağına oyuncak koyarak, uzanması için cesaretlendirebilirsiniz.

Vücudunun kıvrımlı bölgelerinde isilik olarak bilinen kırmızılıklar oluşabilir. Böyle durumlarda onu mümkün olduğunca hafif giydirin ve sık sık yıkayın.

Bu dönemde bebekler doğum öncesi anneden aldıkları demir stoğunu tüketirler. İlave demir almaları gerekebilir, bu konuda doktorunuza danışmalısınız.

Mümkünse bebeğinize ilk altı ay sadece anne sütü verin. Su bile vermeniz gerekmeyecektir.

5. Ay Dönüm noktaları

FİZİKSEL	SOSYAL	ZİHİNSEL
Çok rahatça vücudunu döndürür. Ayağını ağzına götürür ve ayak parmaklarını emer tek veya iki eliyle biberonu kavrayabilir.	Dikkat çekmek ve sosyalleşmek için güler, sesler çıkartır. Oyuncağını almaya çalışan birine direnir. Yüz ifadelerini taklit eder.	Sessiz harflerle sesli harfleri bir araya getirir. Düşen bir nesnenin arkasından eğilip bakar Nesneleri tutup sallamak ve ağzına götürmek ister.

Yapılan çalışmalarda anne sütü ile beslenen bebeklerin mama ile beslenenlerden daha zeki olduğu ortaya çıkmıştır.

6. AY BAK NE GÜZEL OTURUYOR

6. ayın sonunda, birçok bebek tek başına oturabilir. Bu onun için oldukça heyecan verici bir dönüm noktasıdır. Yüzükoyun halden sırtüstüne dönebildiği için yuvarlanmak da eğlenceli oyunlardan biridir. Ayrıca bu ay emekleyeme başlayabilir. Bebeğinizi yürütece koymak için henüz çok erken. Bilinenin aksine, yürüteçler bebeğin yürümesini kolaylaştırmaz. Aksine, yürümesini geciktirebilir. Her ne kadar bebek yürüteci ilerletmek için bacaklarını kullansa da, yürümek için gerekli olan kalça kaslarını kullanamaz.

Bebeğinizin göz rengi de bu ay değişebilir. Çoğu bebeğin doğum sonrası mavimsi olan göz rengi koyulaşmaya başlar. Eğer 6. ay sonunda bebeğiniz hâlâ mavi gözlü ise, gözleri renkli kalacaktır.

Bu ay bebeğiniz gördüğü her şeyi inceleyip çevresindeki dünyayı tanımaya çalışıyor. Bu dönemde her bebek geçici olarak farklı şeylere odaklanır. Kimisi emeklemeye odaklanırken; bir diğeri ses çıkarmaya yoğunlaşabilir; bir başka bebek ise dakikalarca elindeki oyuncağı incelemek isteyebilir.

Uyanık olduğu her anı sadece bakarak geçiren bir bebek de büyüyor ve öğreniyordur.

Oyuncaklarını sallamak veya tekrar tekrar yere atmak en sevdiği oyunlardan biridir. Onları birbirine çarpar ve yere fırlatır, sonra da çıkardığı sesleri dinler. Oyuncakların hemen ses çıkarmasına veya elinden alınmasına sinirlenir. Şekil değiştiren oyuncaklar çok ilgisini çeker. Onların canlı veya cansız olduğunu anlayamaz, bu yüzden onlarla konuşmaya çalışır.

6. Ay Dönüm noktaları

FİZİKSEL	SOSYAL	ZİHİNSEL
Destekli veya desteksiz oturabilir. Emeklemeye çalışır. Parmaklarıyla kendi yemeğini yemek ve yemekle oyun ynamak hoşuna gider. İlk iki dişleri çıkabilir.	Bu dönemde çocuğunuz, kendi ismi söylendiğinde tepki verir. Yabancılardan rahatsız olur.	Nesneleri uzun süre inceler. İki nesneyi birbiriyle kıyaslayabilir. Bir bardağı iki eliyle tutabilir.

Bebeğiniz sadece oyuncaklarını izleyerek yepyeni şeyler öğrenebilir. Dikkatini çeken nesnelere uzanma isteği bazen oturduğu yerden düşmesine neden olabilir.

6. ayın sonunda artık bebeğiniz sadece anne sütüyle değil ek besinlerle de tanıştırılmalıdır. Ek besinlere başladığınızda yemek yemek onun için ilginç bir faaliyete dönüşecektir. Bebeğiniz yemeğin sadece tadına bakmayacak aynı zamanda avuçlamak, parçalamak ve onunla oynamak isteyecektir. Bu dönemde temiz ve düzenli olmasını beklememelisiniz. Müthiş bir dağınıklığa hazır olun ve öğün bitmeden ortalığı boşu boşuna temizlemeyin.

Sizin yüzünüz artık onun için çok şey ifade etmektedir. Her fırsatta yüzünüzü ellemeye çalışır; parmaklarını gözlerine, burnunuza ve ağzınıza koymaya çalışır; saçınızı ve kulaklarınızı çeker; mesela kendi saçını çekerse canı acımaktadır ama sizin saçınızı çekerken canı acımaz.

Yüzünüzü saklayıp, sonra ona aniden açarak “ceee” yapmak onun için çok eğlenceli bir oyun olacaktır. Sevdiklerini aniden kaybolması ve geri gelmesi ile güven hissi gelişir, kendini güvende hisseder.

Bebeğiniz artık herkese gülmez, sadece yanında olmaktan hoşlandığı kişilerle oynar. Duyduğu ses tonlarından konuşmaları anlamaya çalışır. Seslerin kızgın ve sakin olanlarına değişik yüz ifadeleri ile tepki verir.

Bebeğinizin ismini sürekli kullanın bu onun kimlik duygusu kazanmasına yardımcı olur.

Doğumdan itibaren bakarak ve emerek keşfetmeye çalıştığı dünyayı artık dokunarak tanımaya çalışır. Yani elleri işin içine girer. Bebeğinizin dokunma duyusunu geliştirmek için ona çeşitli nitelikteki kumaşlardan bir dokunma yastığı dikebilirsiniz.

Bebeğinizle birlikte çok yol alacaksınız; ama lütfen bebeğinizi başka bebeklerle karşılaştırmayın. Hiçbir bebek -tek yumurta ikizleri bile- aynı anda aynı gelişimi göstermez; bu nedenle onları kıyaslamanızın size hiçbir faydası olmayacaktır.

7. AY EMMEK, ISIRMAK, ÇİĞNEMEK

Bebeğiniz bu ay her şeyi ağzı ile öğrenmeye çalışıyor

Yaşamının 7. ayında bebeğiniz fiziksel ve zihinsel olarak çok hızlı bir gelişim gösterecek. Bu ayın sonunda yerde emeklemeye başlayacak. Elleri ve dizleri üzerinde kendini kaldıracak ve ileri geri hareket etmeye çalışacak; kısa bir süre sonra da bir eliyle gözüne kestirdiği her şeye uzanacak. Ancak her bebek aynı düzeyde gelişme göstermez. Bazı bebekler emeklemeden önce veya sonra veyahut emekleme yerine, alternatif farklı bir stil geliştirebilir. Fakat eninde sonunda doğru pozisyonu her bebek bulur, hatta bazı bebeklerin hiç emeklemeden direkt olarak ayağa kalkıp yürüdüğü de görülür. Bu dönemde bebeğinizi yeni şeyler keşfedebilmesi için özgür bırakın.

İlk 6 aydan sonra uyku ve uyku düzeni seyahat ve hastalık gibi dış faktörlerden etkilenecek ve bebeğiniz her yönden değişim geçirmesine rağmen, uyku düzeni ve yeme alışkanlıkları sabit kalacaktır.

Bu dönemde bebeğinizin farklı gıdalarla beslenmeye alışması istenilen bir durumdur, ancak, bu şimdilik çok da şart değildir. Önemli olan bebeğinizin yemek yemekten keyif almasıdır. Değişik tatlar denemesini sağlayın, örneğin elinde tutabileceği yiyeceklerden çok hoşlanmaya başlar. Yemek yerken ilgisini kaybettiğinde ve ağzındakileri geri çıkardığında yeteri kadar yemiş demektir, fazla ısrar etmeyin. Bebeğinizin değişik sesler çıkarması yine çok yoğun olmakla beraber, zaman zaman diğer motor aktivitelerine konsantre olup ses çıkarmayı biraz azaltabilir. Memnuniyetini tatlı bir gülücük ya da neşeli çığlıklar gibi tamamen farklı yollarla belli edebilir. 7. ayında bebeğiniz muhtemelen adını biliyordur. Örneğin bir konuşma sırasında ismi geçtiğinde onun hareketlerini izleyin ve tepkisini gözlemlemeye çalışın.

Bebeğiniz için siz hâlâ dünyanın merkezindesinizdir. Saçınızı veya üzerinizdeki giysileri ısırıp çiğneyerek sizi daha iyi tanımaya çalışır.

6. Ay Dönüm noktaları

FİZİKSEL	SOSYAL	ZİHİNSEL
2 diş çıkarmış olabilir. Aynı anda her iki elinde de oyuncak tutup birbirine vurabilir. Nesneleri tutmak için parmaklarını kullanır.	Şakaları anlar ve kendisi de yapmaya çalışır. İstemediği bir şey için direnir. Aynadaki görüntüsüne vurur. Ses tonunda "hayır"ın anlamını kavrar.	"Anne"sinin bir tane olduğunu ve sadece kendisine ait olduğunu öğrenir. Bir konuşmada kendi ismini çıkartabilir. Duyduğu sesleri taklit eder.

Bu dönemde ayrıca neden sonuç ilişkisini de kavramaya başlar. Örneğin bir çarşafın üzerinde duran oyuncağa ulaşıp ulaşamayacağını kestirebilir. Ancak çarşafı kendine doğru çekerek bebeği alabileceğini düşünebilir. Bunlar bize basit görünse bile bebeğiniz için çok önemli gelişmelerdir. Bebeğinizin iki eline oyuncak verin. Siz de iki elinize oyuncak alıp birbirine vurarak ona model olun. Yapamıyorsa ellerinden tutup ona yardım edin. Emekleme çalışmaları için odanın ortasına geniş bir örtü serin ve bebeğinizi örtünün üzerine yüzükoyun yatırın. Karşısına da cazip oyuncaklar koyun ve ayak topuklarından iterek onlara ulaşmasını sağlayın.

Eğer çalışmaya başlayacaksanız ya da başlamışsanız, kendinizi suçlu hissetmeyin. Ne olursa olsun, huzurlu bir anne, huzurlu bir çocuk demektir. Bu yüzden kendiniz ve aileniz için en uygun olduğuna inandığınızı yapın.

Çobançeşme Mh. Kalender Sk. No: 21 Y.Bosna/İstanbul
dr.can@zaman.com.tr

DÜĞÜNDE SAZ, CAZ, NAZ VE NİYAZ...

Emre Burak
Beni içten yaralayıp üzen şey Rabb'im için bir şey yapamamaktır. Yakında evleneceğim. Düğünümün bir örnek olmasını istiyorum. Her şeyden önce bildiğiniz düğünlerden yapmak istemiyorum. Toplanan paraları ya da takıları da hayır kurumlarına, ihtiyaçlı öğrencilere dağıtmak ve sevdiğim insanı hacca götürmek istiyorum.

Dr. Can
Sevgili Emre damat. İnanç ve takva konusundaki hassasiyetini çok takdir ettim. Zaten yeni mektubunla yeni evleneceklere bazı seçenekler sunmuşsun. Ben konunun diğer boyutlarına maddeler halinde değinmek istiyorum.
1) Bu konuda örnek alacağımız Işık İnsan (sas) güzeller güzeli kerimesini evlendirirken borç para bularak bir koyun kestirmiş velimede (düğün yemeği) misafirlere et yedirmiştir.
2) Düğün hazırlıkları ve ev tefrişi belli bir masrafı gerektirir. Eğer karz-ı hasenle bunlar temin edildiyse evvela bu borçlar ödenmeli saniyen, özellikle takılar gelin kızımızın (biraz da gelecek teminatı) olduğundan tasarrufu onun eline verilmelidir. Amma o müstağni davranır bunu hayırda harcarsa umulur ki gerçek balayınız cennette olur.
3) Düğünlerde bir araya gelme, tef çalarak özellikle hatunların masumane ilahiler söylemesi izin verilmiş bir konudur. Ayrıca yine biraz ses çıkartarak at, deve, araba veya limuzinle gelini eve getirmek; köy ya da şehir halkına "duyduk duymadık demeyin filanca kızımız falanca oğlumuzla evlenmiştir. Onunla evlenmek isteyen diğer adaylar bunu bilmeli ve onu istemeye gelmemelidir"in ilanı anlamını taşır. Ya da "Mehmet'i Fadime'yle gördüm, hayırdır!" diyene "Onlar evlendi kardeş, duymadın mı?" demenin...
4) Kur'an okunup, bir hayırhâh tarafından sohbet edilmesi çok iyi olur. Ama bunların amacı sadece ölümün hatırlatılması olmamalıdır. Ölüm Hz. Mevlânâ'nın dediği gibi bir Şeb-i Aruz (düğün gecesi) diyerek nasıl cenaze törenlerinden tef ve ney çalarak 'sema'a kalkıp ellerimizi açarak dönmüyorsak, düğünde de asıl sohbet mevzuu örnek kutlu evlilikler, çocuk yetiştirmenin faziletleri ve mutluluk formülleri olmalıdır.
5) Takva, inandığınızı en iyi ve derin şekilde yaşamanızdır. Onu dikte etmeniz, dayatma ve zorlamanız doğru olmaz. Mesela evlendikten sonra her gece 100 rekat namaz kılsanız ve Dr. Can aracılığı ile bunu duyurup tüm evlilerin bunu yapmasını teklif etseniz bu teklif-i mâ-lâ-yutak (tâkat getirilemeyen teklif) olur. Belki siz SHY ile (Seccade Hava Yolları) uçarsınız; ama bunu yapamayanların dinimiz için "yaşanamaz" ve "antipatik" demesine sebep olabilirsiniz. Her iki cihanda da mutluluklar dilerim.

DR. CAN

Üniversite insanı değiştirir mi?

Hüzünlü Prenses / Kırıkkale
18 yaşında ÖSS'ye hazırlanan bir genç kızım. Fikirlerimiz uyuşmadığı halde çocukluğumuzdan beri hiç ayrılmadığımız benden 1 yaş büyük bir kız arkadaşım vardı. Son zamanlarda oldukça değişen arkadaşım üniversiteye gidince başkalaştı. Önce evli bir adamla dolaştı, sonra alkole başladı. Bu üniversite insanı böyle değiştiriyorsa, ben benliğimi köreltmeye mi gidiyorum? O çok sevdiğim dostuma birçok şeyi öğretmişken sözüm şimdi niye geçmiyor? O biricik dostum üniversite adı altındaki canavar çevrelerce yutulup gidecek mi? O böyle "seve seve" ölürken ben, yine bir dostumu daha mı kaybedeceğim?

Dr. Can
Sevgili Prenses'im. Mektubun benim gibi marangoz görmüş; ama hizalanamamış bîçareyi üzdüğüne göre, benim marangozumu da onun piri mugânını da onun seyyidini de teessüre gark etmiştir herhalde.

Benimse sağ gözümden üzüntü gözyaşları akarken diğer gözümden senin adına sevinç gözyaşlarım akıyor. Zira biliyorum ki; sen arkadaşını birinci eden kıvama getirdikten sonra şimdi de ÖSS'ye acayip bir şevkle çalışıp, dostunun okuluna girecek ya da en azından yanı şehirde üniversiteyi kazanacaksın. Böylece onun gönlünde ikinci bir fetih kazanıp, üzerine güneşin doğup battığı şeylerden hayırlı nimetleri 2 kere koyacaksın kalp cüzdanına.

1) Aslında üniversite kutlu bir yerdir. Bu yüzden şeytan oralarla çok uğraşır. Aslında ülkemizin geleceğinin şekillendiği bu mekanlarda bazıları yapmak bazıları da bozmak üzere bulunuyorlar.

2) Eğer bir insanın temeli sağlamsa bu çevrede ufak tefek depremlerle karşılaşsa bile yıkılmaz hatta gönül binasını daha da iyi oturtur.

3) Ancak temel biraz sıkıntılıysa işte böyle kötü niyetli bir evli erkek depremiyle sarsılır ve maalesef "alkol" tsunamisi ile de boğulabilir.

4) Tabii ki bir de yabancı bir üniversite şehrindeki özgürlük var. Bu özgürlük arkadaşının bilinçaltına ittiği zaaflarını açığa çıkartmış gibi görünüyor.

5) Onu tekrar kazanmak adına ilgi ve sevgini eksiltme. Netice Allah'tandır.

6) O şu anda bir ışık bekliyor. Belki de senin uyarılarını bekliyor. Evli çocukla ister evlensin ister gönül eğlendirdiğini sansın mutlu değil, olamaz da. Döndüğünde hanım arkadaşını affet, kucağını ve kollarını aç. Umarım melekler başına prenseslik tacını koyacaklardır. Başarılar.

ONLARIN ZAMANINDA BİZ VARDIK

Kaliteli insan kıtlığı her idarecinin en büyük sıkıntısı olmuştur. Hz. Ali'nin yorumu ise mânidârdır.

■ **AHMED ŞAHİN**

Kaht-ı rical başka bir şeye benzemiyor, yani adam kıtlığı hiçbir kıtlıkla mukayese edilemiyor. Bu konuda Hazreti Ali Efendimiz'in bir cümlesi vardır ki uzun zaman düşünülmeye layık bir söz. İzin verirseniz olayı biraz genişçe arz edeyim de birlikte düşünelim bu sözü.

İslam'ın ilk halifesi Hazreti Ebu Bekir'dir. Resul-i Ekrem (sas) Hazretleri'nin vefatından sonraki günde bir araya gelen Müslümanlar, uzun süren istişareden sonra onu halife seçmişlerdir. Yani İslam'da ilk halk seçimi ilk halifeyle başlamış, yirminci asırdaki demokrasi kaidesi İslam'ın ilk devlet başkanı seçiminde ihdas edilmiştir.

Hz. Ebu Bekir zamanında sulh ve sükun üzere devam eden Müslümanlar Hz. Ömer zamanında bu huzurun zirvesine yükselmiş, Hazreti Osman devrinde ise yer yer bu huzur sarsılmış, Hazreti Ali zamanında büsbütün karışık olaylar cereyan etmiş, huzur iyice yitirilmiştir.

Bu yüzden biri ona şöyle bir sual sormuş:

- Ya Ali! demiş, senin zamanında cereyan eden karışıklıkların hiçbiri senden evvelki halifelerin devrinde cereyan etmedi, neden?

İmam-ı Ali'nin cevabı fevkalade mânâlı olmuştur:

- Onların zamanında biz vardık, bizim zamanımızda ise onlar yok!

İşte bütün mesele burada.

Onların zamanında biz vardık.

Bizim zamanımızda onlar yok!

Onlar yok mu, derdin çok. Onlar çok mu, derdin az.

Öyle ise onları çoğalt ki, derdini azaltmış olasın. Sözün özü bu. Gerisi sohbet.

Padişah az vermez

Hükümdarın biri, çocukların Kur'an-ı Kerim öğrendikleri kursu gezerken bir küçük, dikkatini çeker ve yaklaşarak sorar:

- Sen sınıfın kaçıncısısın?

Küçük cevap verir:

- İnsana kendini medhetmek düşmez efendim, öğretmenime sorun.

Öğretmen açıklar:

- Sınıfın birincisidir efendim.

Padişah cebinden bir altın çıkarır ve küçüğe uzatır, fakat çocuk almaz, babasının nereden aldın, diye kendisini sıkıştıracağını ileri sürer.

- Padişah verdi, dersin diye akıl verince de şu karşılığı verir:

- Padişah verseydi böyle az vermezdi, der efendim!

Bu defa elini cebine sokup avuç dolusu altın uzatan hükümdar:

- Sen, der, hakikaten sınıfın birincisiymişsin. Senin gibiler mutlaka yetişmeli.

Fedakârlık örneği

Esam sağır demektir. Niçin Hatem-i Esam, sağır Hatem lakabı takıldı? İsterseniz bir fazilet örnekliğini de buradan tespit edelim.

Kendisini ziyarete gelmiş olan bir yaşlı adam karnındaki yeli tutamayıp sesli şekilde dışarıya çıkarmış, utandığından dolayı da yüzü kıpkırmızı olmuştur. İşte bu sırada Hatem misafirine doğru eğilerek demiştir ki:

- Efendi, benim kulağım çok ağır işitiyor, sorun varsa yüksek sesle sor, yoksa işitmem mümkün değildir.

Utancından ne yapacağını bilemeyen adam rahatlamış, sorularını da rahatça bundan sonra sorabilmiştir.

İşte bundan dolayı ona Esam lakabı takılmıştır.

Fazilet timsali büyükler bunlar...

En güzel ahlak

Okuttuğu öğrencilerine sormuştu:
- Benden ne öğreniyorsunuz? diye.
- İlim, demişler.
- İlmim yok ki, demiş.
- Hikmet, demişler.
- Ben hikmet bilmem ki, demiş.

Sonra da şu ikazda bulunmuştu:
- Benden sadece iki şey öğrenin yeter:
Biri, kendi elinizde olana kanaat etmek.

İkincisi de başkasının elinde olana haset etmemek.

Ne dersiniz, freni kopmuş gibi giden topluma örnek gösteriyor muyuz bu gibi büyükleri ki, ibret alalım, ikaz olalım da hayatımıza huzur, gönlümüze de sürur gelsin, bunlarla...

Hazırlayan: SÜMEYYE GÜRGEN

Hz. Hatice (ra), Efendimiz'i (sas) en zor anlarında destekledi

Hz. Hatice (r.anha) Peygamber'imizin ilk hanımıdır. Annesi Fatıma, babası ise Huveylid'dir. Arapların en asil kavmi olan Kureyş kabilesindendi. İslam'a gönül verip Müslüman olanların da ilkidir. Cahiliyye devrinde dahi iffetiyle bilinen Hz. Hatice (ra), "Tahire" (temiz) diye çağırılıyordu. Hz. Hatice (ra) ilk olarak Atîk B. Aziz'le evlendi, ondan bir kızı oldu. Onun ölümünden sonra, Temim oğullarından Ebû Hale ile evlendi. Ondan da bir oğlu ve bir kızı oldu. Onun da ölümünden sonra, Rasûlullah (sas) ile evlendi.

Hz. Hatice (ra) şerefli, soylu ve zengin bir kadındı. Ticaretle uğraşır ve kazancını ondan sağlardı. Şam'a gönderdiği bir kervanı vardı. Hz. Hatice (ra) dul bir hanım olduğu için mallarının başında gidecek güvenilir birine ihtiyacı vardı. Hz. Muhammed'in (sas) doğru sözlü, güzel ahlaklı ve "emin" sıfatıyla anıldığını duyunca, O'na haber yolladı ve ticaret için ortaklık önerdi. Peygamber'imiz de Hz. Hatice'nin bu teklifini kabul etti. Hz. Hatice (ra) Hz. Peygamber'in başkanlığında bir ticaret kervanını Şam'a gönderdi. Onun yanına kölesi Meysere'yi de verdi.

Yolculuk sırasında Peygamber'imizde bazı harikalar zuhur etti. Meysere bunlara şahit oldu. Peygamber'imiz getirdiği mallardan büyük kazançlar elde etti. Böylece iki kat kârla Mekke'ye dönüldü. Meysere olup bitenleri bir bir Hz. Hatice'ye (ra) anlattı. Anlatılanları hayranlıkla dinleyen bu yüce kadın, Efendimiz'in ne kadar değerli ve kerem sahibi olduğunu anladı ve konuşulan ücretin daha fazlasını verdi. Hz. Hatice (ra) Efendimiz'de (sas) gördüğü, işittiği sayısız güzelliklerin akabinde onunla evlenmek isteğini bir haberle bildirdi ve aracı olarak da arkadaşı Nefise'yi gönderdi.

FOTOĞRAF: İBRAHİM USTA

Peygamber'imiz durumu amcası Ebu Talib'e anlattı. Ebu Talip de Hz. Hatice'yi, Efendimiz için istedi. Düğün hazırlıkları tamamlandı.

Hz. Hatice (r.anha), Allah'ın rızasını, yuvasının mutluluğunu, dünya ve âhiretin huzur ve saadetini düşünen bütün anneler için en güzel örnektir.

Koyunlar kesildi, yemekler yapıldı. Yemekten sonra geleneğe göre Ebu Talip ve Varaka B. Nevfel birer konuşma yaptılar. İkisi de konuşmalarında hikmetli ifadelerde bulundular ve evlenecekler hakkında güzel şeyler söylediler. Ondan sonra misafirlere ikram yapıldı. Yemekler yenildi. Ebu Talib nikahlarını kıydı; mehir olarak da 500 dirhem altın tespit edildi. (bkz.: İbn Sa'd Tabakat. 8, 9)

Hz. Hatice (ra) Peygamber'imizle evlendiği sırada 40 yaşında bulunuyordu. Peygamber'imiz ise 25 yaşındaydı. (Üsdü'l Gabe 7, 80)

Hz. Hatice (ra) 15 yıl mutlu olarak bu evliliği geçirdi. Kendisi Peygamber'imizden yaşça büyük olmasına rağmen ona karşı son derece hürmetkâr, nazik ve saygılı hanım olmanın gerektirdiği bütün vazifeleri yerine getirdi. Sevgide, hürmette kusur etmedi. Maddi ve manevi fedakârlıktan hiç kaçınmadı.

Hz. Hatice'nin (ra) Resulullah'tan Zeynep, Ümmü Gülsüm, Fatıma, Rukiye (ra) adında 4 kızı; Kasım ve Abdullah adında (ra) 2 oğlu dünyaya geldi. Hz. Hatice, Allah'a ve Resul'üne iman edenlerin ve Hz. Muhammed'in Rabb'inden getirdiklerini tasdik edenlerin ilki olmuştu.

Peygamber'imiz 40 yaşına geldiğinde Risalet vazifesi verilmeye başlamıştı. Eziyetlerin en ağırını akrabalarından gördü. Kavmi çok işkence yaptı. Hz. Hatice (ra) Resulullah'a yardım etti. Tüm servetini bu dava uğruna harcadı. Onu hüzünlü görse hemen teselli verir, sebat etmesini söylerdi. Hz. Hatice (ra) her yönden mükemmel bir hanımdı. Efendimiz'in gönlünü fethetmiş ve her zaman Resulullah'ın iltifatına ve övgüsüne mazhar olmuş, hayatında ve vefatında en güzel sıfatlarla anılmıştır. Hz. Aişe (ra) şöyle diyor: "Allah Resulü'nün hiçbir hanımını Hz. Hatice kadar kıskanmadım. Çünkü, Resulullah ona sonsuz saygı ve sevgi duyardı. Hatta onun hatıralarına bile saygıda kusur etmezdi. Sebebini sorunca da, Allah Resulü: 'Vallahi, Allah bana ondan daha hayırlısını vermedi; insanlar beni inkar ettiğinde o bana inandı, insanlar beni yalanladığında o beni tasdik etti, insanlar beni (muhasaraya alıp her şeyden) mahrum ettiğinde malıyla o destekledi. Diğer kadınlardan olmadığı halde Allah (cc) ondan bana çocuklar ihsan etti.' derdi." (bkz.: İbn el-Esir Üsdü'l Gabe, 7, 85)

Hz. Ali (ra): "Peygamber'imizi şöyle söylerken duydum." der: "Dünya kadınlarının en hayırlısı, Hatice Binti Huveylid ve Meryem binti İmran'dır." (bkz.: El-İsabe 8, 60. İbn el-Esir Üsdü'l Gabe, 7, 83-84) Efendimiz'e ilk iman eden, ilk abdest alıp arkasında cemaat olan Hz. Hatice (ra), Resulullah'a olan desteğini hep sürdürdü. Sevgide, şefkatte, vefada ve cefada hep yanındaydı. Sabır ve teslimiyetle acıları hep göğüsledi.

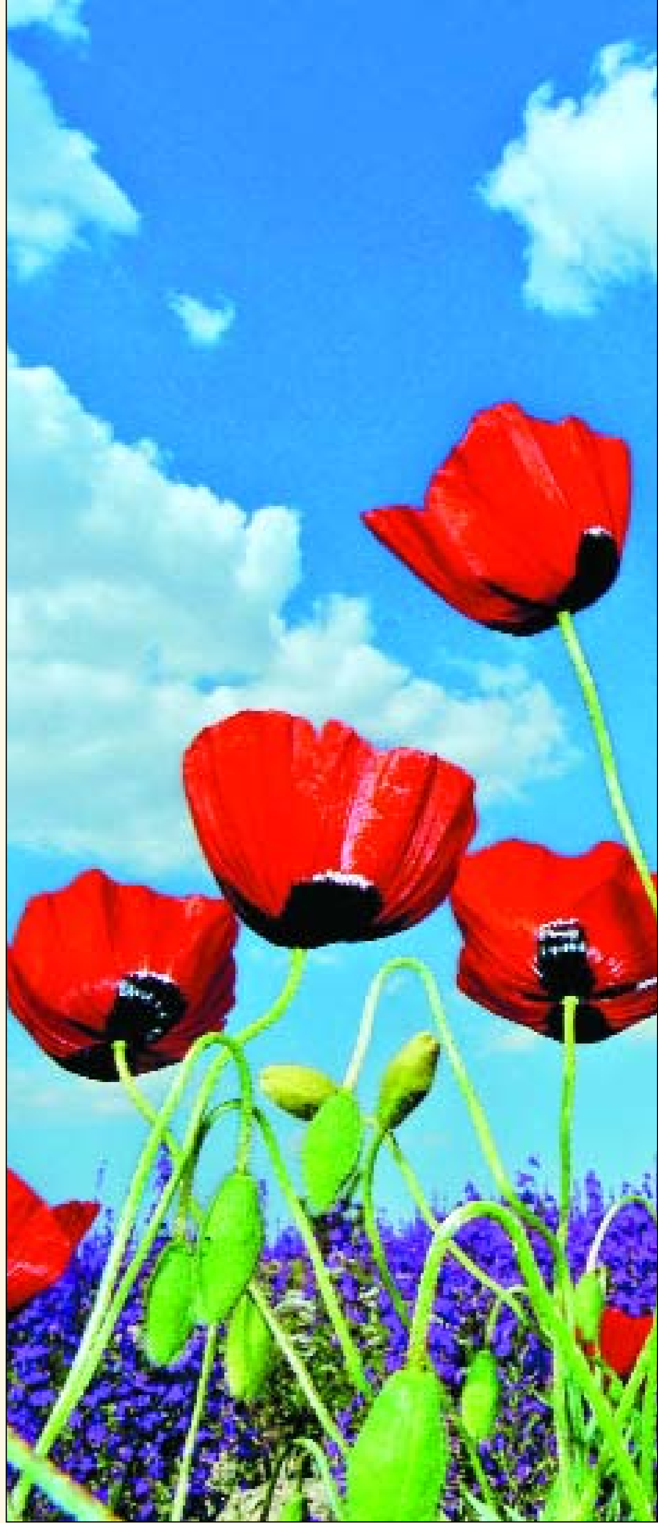
Hz. Hatice (ra) olgun bir hanımdı. Ardı ardına gelen sıkıntılar, musibetler onun kadere teslimiyeti ve Allah'a tevekkülünden hiçbir şey değiştirmedi. Öncelikle oğlu Kâsım'ın vefatı, ardında da diğer oğlu Abdullah'ın vefatı Hz. Hatice'nin sabrını artırdı, teslimiyetine güç kattı.

Hz. Hatice (ra), ömrünün sonuna kadar Resulullah'a kol kanat germiş, servetini Allah rızası için İslam uğrunda harcamıştı. 55 yaşına geldiğinde hastalandı. Hicretten üç yıl önce, Ramazan ayında fani alemden ebedi aleme göçtü. Mekke'deki Hacun Kabristanı'na defnedildi. (bkz.: İbn el-Esir, Üsdü'l Gabe, 7, 85)

Cebrail, Hz. Hatice'ye Allah'tan selam getirdi

Bir gün, Hz. Hatice (ra) Resulullah'a şöyle dedi: "Ey Amcaoğlu! Sana gelen (Cebrail) geldiği zaman bana haber verir misin?" Peygamber'imiz (sas): "Evet" dedi. O sırada Cebrail (sas) geldi. Peygamber'imiz (sas): "Hatice! İşte bu bana gelen Cebrail'dir." dedi. Hz. Hatice: "Onu şimdi görüyor musun?" diye sordu. Peygamber'imiz "Evet" dedi. Hz. Hatice bu sefer sağ tarafına oturmasını istedi. Resulullah kalkıp yerini değiştirdiğinde Hz. Hatice tekrar: "Onu görüyor musun?" diye sordu. Peygamber'imiz "evet" cevabını verince Hz. Hatice bu kez de başörtüsünü açtı ve sordu: "Onu hâlâ görüyor musun?" Resulullah (sas) "Hayır" dedi. Bunun üzerine Hz. Hatice (ra): "Bu şeytan değil; bu bir melektir ey amcaoğlu. Sen sebat et, müjdeler olsun…" dedi. (İbn el-Esir, Üsdül' Gabe,7, 82-83)

Hz. Hatice (ra) vakar ve olgunluğu, sebat ve sabrı ile Allah'ın selamına mazhar ve Resulullah'ın övgüsüne nail olmuştur. Cebrail (as) Resulullah'a gelerek şöyle dedi: "İşte şu Hatice'dir. Sana doğru geliyor. Yanında bir kap, içinde yiyecek içecek var. O sana geldiği zaman ona Rabb'inden ve benden selam söyle. Ona cennette bir ev müjdele. Orada ne gürültü patırtı ne de meşakkat vardır." Hz. Hatice geldiği zaman Resulullah (sas): "Allah (cc) Hatice'ye selam söylüyor." deyince, Hz. Hatice Allah'ın selamını memnuniyetle kabuk etti ve Cebrail'e iade-i selamda bulundu. (bkz.: İbn El-Esir Üsdü'l Gabe, 7, 84)

FOTOĞRAF: ALİ ÜNAL

Hadis-i Şerif: "Dünya ve âhirette en hayırlı dört kadın vardır. İmran'ın kızı Meryem; Firavun'un hanımı Asiye, Hüveylid'in kızı Hatice ve Muhammed'in (sas) kızı Fâtıma."